

धरण क्षेत्रावर येणाऱ्या पर्यटकांच्या व धरणाच्या
सुरक्षिततेच्या दृष्टीने निर्णय घेण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: विपआ-२०१७/प्र.क्र.५१९/२०१७/सिंव्य(कामे)

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,

दिनांक : ०१ डिसेंबर, २०२२.

प्रस्तावना :-

जलसंपदा विभागाच्या धरण क्षेत्रात व जलाशयांमध्ये पर्यटनाच्या हेतूने खूप पर्यटक येत असतात. मात्र पर्यटनाचा आनंद घेत असताना बरेच वेळा अपघात झालेले आहेत. याचा विचार करून आर्कि.श्री.अनंत गाडगीळ, मा.विधानपरिषद सदस्य यांनी सन २०१७ चे तिसरे (पावसाळी) अधिवेशनामध्ये उपस्थित केलेल्या तारांकित प्रश्न क्र.३१०९३ वरील सभागृहातील चर्चेच्या अनुषंगाने मा.सभापती, विधान परिषद यांनी “त्याबाबत जलसंपदा विभाग आणि गृह विभागाने संयुक्त कारवाई करावी अशी माझी सूचना आहे” असे आश्वासन क्र.१३६ दिले असून त्यावर मा.मंत्री (जलसंपदा) यांनी, “ यासंदर्भात मुख्यमंत्री महोदयांशी चर्चा करून निश्चितपणे निर्णय घेण्यात येईल” असे आश्वासन क्र.१३७ दिले. सदर आश्वासनाच्या अनुषंगाने ज्या धरणांच्या ठिकाणी पर्यटक मोठ्या प्रमाणात येतात त्या ठिकाणी सुरक्षेच्या दृष्टीकोनातून जलसंपदा विभागाने मागणी केल्यास आवश्यक तो पोलीस बंदोबस्त गृह विभागाच्या क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांनी पुरवावा अशा सूचना तत्कालीन मा.मंत्री, जलसंपदा यांनी दिल्या.

पावसाळ्यामध्ये तसेच सुट्टीच्या काळात पर्यटनाच्या दृष्टीने पर्यटक धरण क्षेत्रात तसेच धरणांजवळ गर्दी करून पाण्यात उतरण्याचा व पाण्याजवळ जाण्याचा प्रयत्न करतात. याबाबतीत पर्यटकांना सूचना देण्यासाठी व रोखण्यासाठी आवश्यक त्या उपाययोजना क्षेत्रीय स्तरावर करण्यात आलेल्या आहेत. तथापि बऱ्याच ठिकाणी सदर सूचनांचे पालन न करता काही दुर्घटना मागील काही काळात घडल्याचे निदर्शनास आले आहे. या अनुषंगाने भविष्यात पर्यटकांच्या बाबतीतील दुर्घटना टाळण्यासाठी व धरण सुरक्षिततेच्या दृष्टीने शासन स्तरावरून सूचना देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन परिपत्रक :-

भविष्यात पर्यटकांच्या बाबतीतील दुर्घटना टाळण्यासाठी व धरण सुरक्षिततेच्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत :-

- १) ज्या धरणांच्या ठिकाणी पर्यटक मोठ्या संख्येने येतात त्या ठिकाणी सुरक्षेच्या दृष्टीकोनातून जलसंपदा विभागाने मागणी केल्यास आवश्यक तो पोलीस बंदोबस्त गृह विभागाच्या क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांकडून पुरविण्यास गृह विभागाने सहमती दर्शविली आहे. त्यानुसार ज्या धरणांच्या ठिकाणी पर्यटक मोठ्या संख्येने येतात त्या ठिकाणी पर्यटकांच्या व धरणाच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने जलसंपदा विभाग आणि गृह विभागाकडून संयुक्त कारवाई करण्यात येईल.
- २) तथापि, कायदा व सुव्यवस्था राखण्याच्या दृष्टीने पोलीस बंदोबस्ताची आवश्यकता असल्यास व गृह विभागास पोलीस बंदोबस्त पुरविणे शक्य नसल्यास पोलीसांनी

त्याबाबत जलसंपदा विभागाच्या अधिकाऱ्यांना आगाऊ कळविणे आवश्यक राहिल. अशा परिस्थितीत जलसंपदा विभाग, महाराष्ट्र राज्य सुरक्षा महामंडळाकडून प्रचलित नियमानुसार सेवा उपलब्ध करून घेईल.

सदरचे शासन परिपत्रक गृह विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.१२/२०२०, दि.२२/०७/२०२२ अन्वये प्राप्त मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२२१२०११७१०२१४१२७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(न. गौ. बसेर)

शासनाचे उप सचिव

प्रत :-

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
३. मा.सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,
४. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.उपमुख्यमंत्री (जलसंपदा) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा.विरोधी पक्षनेते, विधान सभा/विधान परिषद मुंबई यांचे सचिव, विधानभवन, मुंबई,
७. मा.मंत्री, नगर विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. मा.मंत्री, ग्राम विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
९. मा.मंत्री, मृद व जलसंधारण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
१०. मा.मंत्री, उद्योग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
११. मा.मंत्री, पाणी पुरवठा यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
१२. मा.मंत्री, गृह यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
१३. अप्पर मुख्य सचिव, गृह विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
१४. अप्पर मुख्य सचिव, नगर विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
१५. अप्पर मुख्य सचिव (जलसंपदा) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१६. अप्पर मुख्य सचिव, ग्राम विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
१७. प्रधान सचिव, मृद व जलसंधारण विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
१८. प्रधान सचिव, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
१९. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
२०. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२१. सचिव (लाक्षेवि) यांचे स्वीय सहायक, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२२. महाव्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस, मुंबई

२३. महाव्यवस्थापक, पश्चिम रेल्वे, चर्चगेट, मुंबई
२४. कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे,
२५. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे,
२६. कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद,
२७. कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर,
२८. कार्यकारी संचालक, तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव,
२९. व्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सुरक्षा महामंडळ, ३२ वा मजला, सेंटर-१, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर,
कफ परेड, मुंबई.
३०. निवडनस्ती.